Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра політології та філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри політології та філософії

 Тетяна ГРУБІ

26 серпня2026р.
Зі змінами: 22 вересня 2026

РОБОЧА ПРОГРАМА
ООК 16 ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПОЛІТИКИ

для підготовки фахівців *першого (бакалаврського) рівня вищої освіти*

за освітньою професійною програмою Політологія

спеціальності *С2 Політологія*
галузі знань *С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини*
мова навчання *українська*

2026 -2027 навчальний рік

Розробники програми:
Сергій Вонсович, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології та філософії

Затверджено на засіданні кафедри політології та філософії
Протокол №8від 26 серпня 2026 року

Завідувач кафедри Тетяна ГРУБІ

Зі змінами:
Протокол №11 від 22 вересня 2026 року

Завідувач кафедри Тетяна ГРУБІ

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програм Ольга ВІННІЧУК

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1.**Метою** вивчення навчальної дисципліни «Загальна теорія політики» є формування знань про політику, політичну владу, політичну систему та її взаємодію з іншими системами; оволодіння студентами основними категоріями та теоретичними підходами сучасної політичної науки; вміння використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. Застосувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії.

Основні завдання:

- засвоїти категорійно-понятійний апарат та аналітично-дослідницький апарат теорії політики; оволодіти знанням про "світ політичного" у його співвідношенні з громадянським суспільством;
- уміти оперувати основними поняттями і категоріями теорії політики;
- набути навичок аналізу основних політичних теорій.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	**Характеристика навчальної дисципліни**	
	денна форма здобуття вищої освіти	**заочна форма здобуття вищої освіти**
Рік навчання	2025-2026 2026-2027	2026-2027
Семестр вивчення	2,3	3-4
Кількість кредитів ЄКТС	6	6
Загальний обсяг годин	180	180
Кількість годин навчальних занять	72	20
Лекційні заняття	36	10
Практичні заняття	-	-
Семінарські заняття	36	10
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	10	160
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

3.Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.

4.Передумови для вивчення дисципліни:

Методика вивчення дисципліни передбачає врахування взаємозв'язків основних тем курсу з поняттями, термінами і категоріями політологічних дисциплін у процесі вивчення яких студенти могли б отримати розуміння поняття «політика», вміння використовувати базовий категорійно-понятійний апарат політичної науки.

Освітня компонента пов'язана із такими навчальними дисциплінами як: «Вступ до спеціальності».

5. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичних наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 03 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 04 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності) знань/видів економічної діяльності).

ЗК 05 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 06 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 07 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, культури та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 08 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності спеціальності (СК):

СК 01 Здатність використовувати категорійно-понятійний апарат та аналітично-дослідницький апарат сучасної політології.

СК 02 Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

СК 03 Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекста

СК 04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

СК 05 Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК 06 Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК 07 Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності

СК 08 Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

СК 09 Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців

СК 10 Здатність аналізувати PR-стратегії та кампанії, застосувати на практиці технології PR у сфері політики.

СК 11 Здатність до соціально-політичної взаємодії, співробітництва, прийняття політичних рішень у конфліктних ситуаціях.

СК 12 Здатність до розробки та реалізації проєктів у професійній діяльності із застосуванням сучасного інструментарію.

6.Очікувані результати навчання з дисципліни відповідно до ОП:

Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 01 Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

Знання: базові етичні норми та правові засади політології.

Уміння: дотримуватися професійної етики під час аналізу політичних процесів.

Навички: робота з політико-правовими документами.

Спосіб мислення: розуміння соціально-правової цінності та наслідків політичних дій.

ПРН 08 Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

Знання: ключові політологічні категорії (політика, демократія, транзит, групи тиску).

Уміння: оперувати науковими термінами у фаховій дискусії.

Навички: порівняльний аналіз політичних концепцій та теорій.

Спосіб мислення: здатність чітко структурувати та класифікувати політичні явища.

ПРН 09 Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

Знання: ідей та концепцій класичних і сучасних політичних мислителів.

Уміння: застосовувати теоретичні моделі до реальних політичних ситуацій.

Навички: критичне осмислення класичних праць та їх інтерпретація.

Спосіб мислення: здатність оцінювати події крізь призму світової політичної думки.

ПРН 11 Застосувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

Знання: методів нормативного та емпіричного аналізу в політології.

Уміння: використовувати інструменти порівняльного та системного аналізу.

Навички: побудова порівняльних таблиць, моделювання політичних процесів.

Спосіб мислення: системне поєднання теорії з практичними інструментами дослідження.

7. Методи навчання. Словесні, наочні методи: лекція (лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-бесіда, лекція-дискусія), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозковий штурм, робота з першоджерелами, словниками, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернет публікаціями та матеріалами вебсайтів, робота за таблицями, створення й демонстрування презентацій.

8. **Засоби діагностики результатів навчання** є опитування, тести, самостійна робота, модульна контрольна робота, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та ін.

9. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**	
	Денна форма	
	разом	**у тому числі**

		лекції	сем. / практ. заняття	лабораторні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Політика як світ політичних артефактів, практик і реальних відносин					
Тема1. Теорія політики як наукова дисципліна Теорія політики та інструментарій її дослідження 1. Поняття політики та її еволюція. 2. Формування різних образів політики 3. Підходи до трактування політики 4. Закони і закономірності у політиці	10	2	2		6
Тема 2. Світ політичного як об'єкт теоретичного дослідження Етапи розвитку політичної теорії 1. «Політичне» як категорія політичної науки. 2. Розмежування політики і політичного. 3. Властивості політики. 4. Співвідношення цілей і засобів у політиці: трактування співвідношення моралі і політики.	10	2	2		6

Тема 3. Теорія влади і владних відносин. 1. Простір політичної влади та її призначення у суспільстві 2. Влада, панування, легальність як засадничі категорії теорії політики 3. Основні інтерпретації концепту влади у теорії політики 4. Ресурси влади 5. Легітимність влади та її джерела	11	2	2		7

Тема 4. Теорія політичної системи.Політичний режим як владний порядок 1. Політика у контексті системного аналізу Т.Парсонса 2 Інституційна модель політичної системи Д.Істона 3. Рольова концепція політичної системи Г.Алмонда і Д.Пауелла 3.Комунікативна модель політичної системи К.Дойча 5.Політична система як «спосіб вироблення політик» Ч.Ендрейна 6.Структура і функції політичної системи 7.Типологія політичних систем та їх легітимність 8.Дискурс концепту «політичний режим» 9.Основні компоненти політичного режиму 3.Типи політичних режимів	13	2	4		7

Тема 5. Держава як політичний інститут Аналіз теорії держави: від традиційної до національної. 1. Поняття суверенітету. Національна держава. 2. Визначення держави та її характерні ознаки. 3. Теорії походження держави, її типологія, структура і роль. Форми політичного правління і державного устрою. 4. Держава в умовах глобалізації.	11	2	2		7
Тема 6. Демократизація як глобальний процес 1.Глобальна демократизація: способи інтерпретації 2.Теорія« хвиль демократизації» (С.Гантінгтон, Ф.Шміттер). 3. Стратегія і чинники демократичного транзиту 4. Теоретичні моделі транзиту 5. Чинники консолідації та стабільності суспільства в умовах транзиту. 6.Демократизація в умовах становлення нового світового порядку	13	4	2		7

Тема 7. Категорія інститут у політичній теорії 1.Поняття «інститут» та «інституція» 2.Формування теорії інституціоналізму 3.Неоінституціоналізм та його напрямки 4. Типи політичних інститутів та їх виміри	11	2	2		7
Тема 8.Політичний процес. Політична культура і політична соціалізація 1.Політичний процес: його сутність, зміст та інтерпретації. 2. Політичний процес як технологія прийняття рішень. 3.Тлумачення політичної культури в теорії політики 4. Політична соціалізація, її моделі і зміст.	13	2	2		9
Разом за модуль 1	**92**	**18**	**18**		**56**
Змістовий модуль 2. Теорія політичного процесу					
Тема 9. Політична поведінка і політична дія 1. Категорії «політичної дії» і «політичної поведінки» у теорії політики. 2. Чинники детермінації політичної поведінки. 3. Типологія політичних дій.	11	2	2		7

Тема 10. Політичні еліти і лідерство 1.Класичні теорії еліти 2.Сучасні теорії еліти. 3.Класовий підхід до теорії еліт. 4.Природа та соціальне призначення лідерства. 5.Дискурс концепту лідерства та його типологія.	11	2	2		7	
Тема11. Демократія: дискурс концепта й проблемні комплекси 1. Сутність терміна «демократія» та його еволюція 2. Джерела походження демократії 3. Нормативний і дескриптивний підходи до визначення демократії. 4. Виміри поняття демократії та специфіка її функціонування 5. Теорії та сучасні концепції демократії	13	2	4		7	

Тема12. Політичні ідеології. Громадянське суспільство 1. Поняття та сутність політичної ідеології, її функції та структура. 2. Різновиди класичних ідеологій. 3.Зміст, ознаки та специфіка функціонування політичної ідеології. Генеза та основні тлумачення. 4. Основні політичні течії як засоби політичного мислення та дії.	13	4	2		7	

Тема13. Модернізація як теоретична модель політичного розвитку 1. Політичні зміни як об'єкт теорії політики 2. Творення концепту теорії модернізації 3. Основні напрями сучасної модерністської парадигми 4. Моделі модернізації як політична практика 5. Кризи політичного розвитку 6. Класичні теорії громадянського суспільства. 7. Сучасні трактування громадянського суспільства. 8Конституціоналізм як режим взаємодії громадянського суспільства і держави.	16	4	4		8	
Тема 14. Партії, партійні системи і групи тиску в політичній теорії 1. Походження та ознаки політичної партії 2. Інтерпретації поняття «партії» в теорії політики 3.Типологія політичних партій 5.Партійні системи. Групи тиску у політиці.	12	2	2		8	

Тема 15 Світова політика 1.Теорія світової політики та її проблемні комплекси. Поняття «новий світовий порядок» 2.Теорія міжнародних відносин 3.Тенденції та специфіка міжнародних відносин XXI століття. 4. Чинники детермінації сучасної світової політики 5. Аналіз моделей сучасної світової політики	12	2	2		8	
Разом за модуль	**88**	**18**	**18**		**52**	
Разом годин	**180**	**36**	**36**		**108**	

Тематика семінарських завдань та самостійної роботи

- **Тема:** Теорія політики як наукова дисципліна
  - **Зміст:**

1. Теорія політики та інструментарій її дослідження.
2. Методологія та методи теорії політики.
3. Поняття політики та її еволюція.
4. Закони і закономірності політики.
5. Формування різних образів політики.

- **Завдання для самостійної роботи:** Дайте відповідь на запитання: «У чому суть етатистського і кратологічного підходів до предмету «Теорія політики»?»

- **Тема:** Світ політичного як об'єкт теоретичного дослідження
  - **Зміст:**

1. Політика як особливий вид соціальної діяльності, її функції та інтерпретації.
2. Світ політики та його структура.
3. Характеристика основних підходів щодо визначення політики.
4. Співвідношення цілей і засобів у політиці.

- **Завдання для самостійної роботи:** Опишіть співвідношення цілей і засобів у політиці за Н. Мак'явеллі, Т. Джефферсоном і М. Вебером.

- **Тема:** Теорія влади і владних відносин
  - **Зміст:**

1. Влада та її роль у суспільстві.
2. Влада, панування, легальність як засадові категорії теорії політики. Авторитет та його визнання суспільством.
3. Політична і державна влада, її структура. Особливості політичної влади.
4. Інтерпретації влади у теорії політики.
5. Ресурси влади; легітимність влади та її джерела.

- **Завдання для самостійної роботи:** Законспектувати співвідношення моралі і політики, раціоналізму у політиці, використовуючи праці Аристотеля «Політика» і Н. Макіавеллі «Державець».

- **Тема:** Політична система в теорії політики. Політичний режим як владний порядок
- **Зміст:**

1. Сутність і значення системного аналізу в теорії політики.
2. Концепція політичної системи Д. Істона. Функціональна модель політичної системи Г. Алмонда.
3. Інформаційно-кібернетична модель політичної системи К. Дойча.
4. Модель політичної системи Ч. Ендрейна та сучасні постсистемні підходи до політики: концепції «структурації» (Е. Гідденс), «соціального і політичного поля» (П. Бурдьє), нового інституціоналізму (С. Стеймно, Телен).
5. Теоретичні підходи щодо сутності поняття ”політичний режим”; політичний режим та його основні компоненти (Форма і роль держави; Партійна і виборча системи; Структура інститутів та принципи легітимності).
6. Політика тоталітарного режиму (Теоретичні засади політики тоталітаризму; Сутність, умови функціонування політики тоталітаризму за його історичних форм; Сутність авторитаризму, його структурні особливості та специфіка політики; Демократія як форма соціальної влади; Класичні та сучасні теорії демократії; Конституційні принципи демократії; Ознаки демократичного політичного режиму; Універсальні властивості демократії).

- **Завдання для самостійної роботи:** Складіть порівняльну таблицю рольової концепції політичної системи Г. Алмонда і Д. Пауелла.

- **Тема:** Політичні інститути у макрополітиці
- **Зміст:**

1. Становлення категорії політичного інституту. Держава як універсальний політичний інститут.
2. Теорії сутності і генезису держави.
3. Ознаки, структура та функції держави.
4. Форми і типи держави у теорії політики.

- **Завдання для самостійної роботи:** Опишіть концепцію соцієтального суспільства Т. Парсонса.

- **Тема:** Демократизація як глобальний процес
- **Зміст:**

1. Категорія „демократизація” у сучасній теорії політики.
2. Механізм формування і передумови демократизації.
3. Теорія хвиль С. Гантінгтона і концепція Ф. Шміттера.
4. Проблема консолідації демократії як зміст третьої хвилі.

- **Завдання для самостійної роботи:** Складіть порівняльну таблицю трьох хвиль демократизації за концепцією С. Гантінгтона (виділивши для кожної хвилі хронологічні рамки, географічне поширення та основні причини виникнення).

- **Тема:** Дискурс нації та націоналізму в теорії політики
- **Зміст:**

1. Теоретичні потрактування нації. Аналіз генези та еволюція понять нації й націоналізму. Й.-Г. Гердер, Е. Ренан.
2. Примордіалізм (Е. Сміт, Дж. Армстронг, П. Брас), модернізм (Е. Гелнер, Е. Гобсбаум, Е. Кедурі, Дж. Брюлі) і конструктивізм (Бю Андерсон, Б. Беррі, Р. Дол, А. Геддес).
3. Теоретичні підходи націоналістичних дискурсів (Дж. Армстронг, Дж. Брюлі, Е. Сміт, Е. Гелнер).
4. Романтичний національний дискурс. Модерний і постмодерний націоналістичні дискурси.

- **Завдання для самостійної роботи:** Користуючись рекомендованою літературою, розкрийте еволюцію понять нації й націоналізму.

- **Тема:** Політичний процес. Політична культура і політична соціалізація
- **Зміст:**

1. Політична культура в теорії політики, її зміст і типологія.
2. Зв'язок політичної культури і політичної свідомості. Особливості посткомуністичної політичної свідомості.
3. Політична соціалізація: основні підходи.
4. Моделі політичної соціалізації.

- **Завдання для самостійної роботи:** Опишіть концепцію «політичної підтримки» Д. Істона та Дж. Денніса.

- **Тема:** Політична поведінка і політична дія
- **Зміст:**

1. Категорії «політична дія» і «політична поведінка» у теоріях політики.
2. Основні підходи до визначення політичної поведінки.
3. Типологія політичних дій.

- **Завдання для самостійної роботи:** Чинники детермінації політичної поведінки. Опишіть теорію раціонального вибору Даусона.

- **Тема:** Політичні еліти і лідерство
- **Зміст:**

1. Класичні теорії еліт (Г. Моска, В. Парето, Р. Міхелс).
2. Сучасні теорії еліт (Р. Мілз, Р.-Ж. Шварценгерт, А. Бентлі, Р. Даль, Р. Арон, П. Шаран).
3. Класовий підхід до аналізу еліт (К. Маркс, Ф. Енгельс, В. Ленін, М. Джилас).
4. Система відбору і чинник соціальної результативності еліт.
5. Основні підходи до концепту політичного лідерства.
6. Сучасні концепції лідерства у теорії політики.
7. Типологія лідерів у теорії політики.

- **Завдання для самостійної роботи:** Визначте сучасні концепції лідерства.

- **Тема:** Недержавні інститути у макрополітичній структурі
- **Зміст:**

1. Недержавні інститути у політичній теорії. Класифікація агентів політичних відносин.
2. Інтерпретація партій у теорії політики, їхня типологія, функції.
3. Типологія партійних систем.

- **Завдання для самостійної роботи:** Опишіть партійні системи.

- **Тема:** Групи тиску
- **Зміст:**

1. Груповий підхід до вивчення політики.
2. Групи тиску, типологія, ознаки. Засоби впливу груп тиску.

- **Завдання для самостійної роботи:** Опишіть типологію груп тиску за цілями.

- **Тема:** Модернізація як теоретична модель політичного розвитку
- **Зміст:**

1. Політичні зміни як об'єкт теорії політики.
2. Теорії політичної модернізації: формування концепцій.
3. Основні напрями сучасної модерністської парадигми.
4. Моделі модернізації (модель класичної, органічної модернізації; модель навздогінної, неорганічної модернізації; модель форсованої модернізації).
5. Кризи політичного розвитку.

- **Завдання для самостійної роботи:** Систематизуйте моделі модернізації суспільства.

- **Тема:** Моделі перехідного процесу. Стратегія і чинники демократичного транзиту
- **Зміст:**

1. Стартові умови транзиту.
2. Чинники консолідації і стабільності суспільства в умовах транзиту.
3. Технологія транзиту і стилі політики.

- **Завдання для самостійної роботи:** Опишіть концепцію розпаду демократичних режимів Х. Лінца.

- **Тема:** Світова політика
- **Зміст:**

1. Проблемні комплекси світової політики.
2. Світова політика і міжнародні відносини.
3. Основні концепти світової політики.
4. Зміст і принципи світової політики: національний інтерес і національна безпека.
5. Політика міжнародних відносин: основні парадигми.
6. Тенденції і специфіка сучасної світової політики і міжнародних відносин.
7. Чинники, які визначають сучасний світовий порядок в умовах політики глобалізації.

o **Завдання для самостійної роботи:** Доведіть, що в сучасних умовах відбувається дифузія державного суверенітету.

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**				
	заочна форма				
	разом	**у тому числі**			
		лекції	**сем. / практ. заняття**	**лабораторні заняття**	**Самостійна робота**
Змістовий модуль 1. Політика як світ політичних артефактів, практик і реальних відносин					
Тема1. Теорія політики як наукова дисципліна Теорія політики та інструментарій її дослідження 5. Поняття політики та її еволюція. 6. Формування різних образів політики 7. Підходи до трактування політики 8. Закони і закономірності у політиці	12	2			10

Тема 2. Світ політичного як об'єкт теоретичного дослідження Етапи розвитку політичної теорії 4. «Політичне» як категорія політичної науки. 5. Розмежування політики і політичного. 6. Властивості політики. 4. Співвідношення цілей і засобів у політиці: трактування співвідношення моралі і політики.	12		2		10
Тема 3. Теорія влади і владних відносин. 1. Простір політичної влади та її призначення у суспільстві 2. Влада, панування, легальність як засадничі категорії теорії політики 3. Основні інтерпретації концепту влади у теорії політики 4. Ресурси влади 5. Легітимність влади та її джерела	12	2			10

Тема 4. Теорія політичної системи.Політичний режим як владний порядок 1. Політика у контексті системного аналізу Т.Парсонса 2 Інституційна модель політичної системи Д.Істона 3. Рольова концепція політичної системи Г.Алмонда і Д.Пауелла 3.Комунікативна модель політичної системи К.Дойча 5.Політична система як «спосіб вироблення політик» Ч.Ендрейна 6.Структура і функції політичної системи 7.Типологія політичних систем та їх легітимність 8.Дискурс концепту «політичний режим» 9.Основні компоненти політичного режиму 3.Типи політичних режимів	14	2			12

Тема 5. Держава як політичний інститут Аналіз теорії держави: від традиційної до національної. 5. Поняття суверенітету. Національна держава. 6. Визначення держави та її характерні ознаки. 7. Теорії походження держави, її типологія, структура і роль. Форми політичного правління і державного устрою. 8. Держава в умовах глобалізації.	10				10
Тема 6. Демократизація як глобальний процес 1.Глобальна демократизація: способи інтерпретації 2.Теорія« хвиль демократизації» (С.Гантінгтон, Ф.Шміттер). 3. Стратегія і чинники демократичного транзиту 4. Теоретичні моделі транзиту 5. Чинники консолідації та стабільності суспільства в умовах транзиту. 6.Демократизація в умовах становлення нового світового порядку	14		2		12

Тема 7. Категорія інститут у політичній теорії 1.Поняття «інститут» та «інституція» 2.Формування теорії інституціоналізму 3.Неоінституціоналізм та його напрямки 4. Типи політичних інститутів та їх виміри	10				10
Тема 8.Політичний процес. Політична культура і політична соціалізація 1.Політичний процес: його сутність, зміст та інтерпретації. 2. Політичний процес як технологія прийняття рішень. 3.Тлумачення політичної культури в теорії політики 4. Політична соціалізація, її моделі і зміст.	14		2		12
Разом за модуль	98	6	6		86
Змістовий модуль 2 Теорія політичного процесу					
Тема 9. Політична поведінка і політична дія 4. Категорії «політичної дії» і «політичної поведінки» у теорії політики. 5. Чинники детермінації політичної поведінки. 6. Типологія політичних дій.	12	2			10

Тема 10. Політичні еліти і лідерство 1.Класичні теорії еліти 2.Сучасні теорії еліти. 3.Класовий підхід до теорії еліт. 4.Природа та соціальне призначення лідерства. 5.Дискурс концепту лідерства та його типологія.	10				10
Тема11. Демократія: дискурс концепта й проблемні комплекси 6. Сутність терміна «демократія» та його еволюція 7. Джерела походження демократії 8. Нормативний і дескриптивний підходи до визначення демократії. 9. Виміри поняття демократії та специфіка її функціонування 10. Теорії та сучасні концепції демократії	10				10

Тема12. Політичні ідеології. Громадянське суспільство 1. Поняття та сутність політичної ідеології, її функції та структура. 2. Різновиди класичних ідеологій. 3.Зміст, ознаки та специфіка функціонування політичної ідеології. Генеза та основні тлумачення. 4. Основні політичні течії як засоби політичного мислення та дії.	12		2		10	

Тема13. Модернізація як теоретична модель політичного розвитку 6. Політичні зміни як об'єкт теорії політики 7. Творення концепту теорії модернізації 8. Основні напрями сучасної модерністської парадигми 9. Моделі модернізації як політична практика 10. Кризи політичного розвитку 6. Класичні теорії громадянського суспільства. 7. Сучасні трактування громадянського суспільства. 8Конституціоналізм як режим взаємодії громадянського суспільства і держави.	12	2			10
Тема 14. Партії, партійні системи і групи тиску в політичній теорії 1. Походження та ознаки політичної партії 2. Інтерпретації поняття «партії» в теорії політики 3.Типологія політичних партій 5.Партійні системи. Групи тиску у політиці.	14		2		12

Тема 15 Світова політика 1.Теорія світової політики та її проблемні комплекси. Поняття «новий світовий порядок» 2.Теорія міжнародних відносин 3.Тенденції та специфіка міжнародних відносин XXI століття. 4. Чинники детермінації сучасної світової політики 5. Аналіз моделей сучасної світової політики	12				12
Разом за модуль	**82**	**4**	**4**		**74**
Разом годин	**180**	**10**	**10**		**160**

Тематика семінарських завдань та самостійної роботи (заочна форма)

- **Тема:** Світ політичного як об'єкт теоретичного дослідження
  - **Зміст:**

1. Політика як особливий вид соціальної діяльності, її функції та інтерпретації.
2. Світ політики та його структура.
3. Характеристика основних підходів щодо визначення політики.
4. Співвідношення цілей і засобів у політиці.

- **Завдання для самостійної роботи:** Опишіть співвідношення цілей і засобів у політиці за Н. Мак'явеллі, Т. Джефферсоном і М. Вебером.

- **Тема:** Демократизація як глобальний процес
  - **Зміст:**

1. Категорія „демократизація" у сучасній теорії політики.
2. Механізм формування і передумови демократизації.
3. Теорія хвиль С. Гантінгтона і концепція Ф. Шміттера.
4. Проблема консолідації демократії як зміст третьої хвилі.

- **Завдання для самостійної роботи:** Складіть порівняльну таблицю трьох хвиль демократизації за концепцією С. Гантінгтона (виділивши для кожної хвилі хронологічні рамки, географічне поширення та основні причини виникнення).

- **Тема:** Політичний процес. Політична культура і політична соціалізація
  - **Зміст:**

1. Політична культура в теорії політики, її зміст і типологія.
2. Зв'язок політичної культури і політичної свідомості. Особливості посткомуністичної політичної свідомості.
3. Політична соціалізація: основні підходи.
4. Моделі політичної соціалізації.

- **Завдання для самостійної роботи:** Опишіть концепцію «політичної підтримки» Д. Істона та Дж. Денніса.

- **Тема:** Групи тиску

- **Зміст:**

1. Груповий підхід до вивчення політики.
2. Групи тиску, типологія, ознаки. Засоби впливу груп тиску.

- **Завдання для самостійної роботи:** Опишіть типологію груп тиску за цілями.

- **Тема:** Моделі перехідного процесу. Стратегія і чинники демократичного транзиту
- **Зміст:**

1. Стартові умови транзиту.
2. Чинники консолідації і стабільності суспільства в умовах транзиту.
3. Технологія транзиту і стилі політики.

- **Завдання для самостійної роботи:** Опишіть концепцію розпаду демократичних режимів Х. Лінца.

9. Форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, виступів здобувачів при обговоренні теоретичних питань, виконанні аналітичних завдань. Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Формою підсумкового контролю є екзамен.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання результатів навчання (денна форма здобуття вищої освіти)

Поточний і модульний контроль (60 балів)				**Екзамен**	**Сума**
Поточний контроль		**Самостійна робота**	**МКР**		
Змістовий модуль 1 1-й курс 2-й семестр	Змістовий модуль 2 2-й курс 3-й семестр				
10 балів	**16 балів**	**10 балів**	**24 балів**	**40**	**100**

Критерії оцінювання результатів навчання (заочна форма здобуття вищої освіти)

Поточний і модульний контроль (60 балів)			**Екзамен**	**Сума**
Змістовий модуль 1 (60 балів)			40	100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
26 балів	10 балів	24 балів		

Критерії оцінювання семінарського заняття.

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів.

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». (URL: https://drive.google.com/file/d/15P4aY1b8fyCGV0-

sSceqUDKQAn5o1Dwt/view). Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Відповіді студентів на практичних заняттях оцінюються за 12-бальною системою за наступними критеріями

Рівні навчальних досягнень	**Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)**	**Критерії оцінювання**
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так" чи „ні". Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так" чи „ні"; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

«Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка»
URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Після вивчення освітнього компоненту здобувачі пишуть модульну контрольну роботу.
Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі здобувачі. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати.
Невиконання МКР оцінюється 0 балів.
Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота проводиться у формі письмової відповіді на 3 запропоновані запитання. Максимальна кількість балів за МКР – 24. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити не менше 14балів (60% від усієї суми балів), у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно.

Оцінювання питань модульної контрольної роботи

8 балів: Студент дав повну, точну та вичерпну відповідь. Пояснив причинно-наслідкові зв'язки, навів влучні приклади, зробив власний обґрунтований висновок і правильно використав фахову термінологію. Виклад думки логічний і послідовний.

7 балів: Відповідь правильна та повна, суть питання розкрита добре. Проте бракує прикладів або власного висновку, чи аргументація могла бути трохи детальнішою.

6 балів: Питання розкрите, але відповідь скоріше базова. Студент розуміє матеріал, але виклав його поверхнево - без глибокого аналізу та детального обґрунтування думок.

5 балів: Відповідь наведена в основному обсязі, але є помітні прогалини. Бракує конкретики, відповідь має описовий характер, є незначні помилки в термінах чи формулюваннях.

4 бали: Питання розкрите лише частково. Студент торкнувся лише основних моментів, виклад думок плутаний, є суттєві прогалини у змісті.

3 бали: Фрагментарна відповідь. Написано лише окремі тези, студент плутає поняття та припускається змістовних помилок.

1–2 бали: Написано лише кілька речень або розрізнених слів, які лише віддалено стосуються питання. Демонструється повне незнання теми, є грубі фактичні помилки.

0 балів: Відповіді немає взагалі, написано не за темою або роботу списано.

Критерії оцінювання самостійної роботи (завдання репродуктивного, частково-пошукового, творчого характеру)

Завдання оцінюється в 10-8 балів, якщо: автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору стосовно її вирішення; проблема розкрита на високому теоретичному рівні, простежені системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням соціологічних та політологічних термінів, що мають відношення до теми завдання; надана аргументація власної думки з опорою на соціально-політичний аспект в контексті проблематики завдання;відповідьрозгорнуто розкриває заявлену тему.

Завдання оцінюється в 6-8 балів, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) стосовно вирішення проблеми; тема розкрита з конкретним використанням соціологічних та політологічних та спеціальних понять у контексті відповіді(теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються); надана аргументація власної думки з опорою на факти розвитку соціально-політичних уявлень з проблематики завдання; відсутня відповідь на одне із запитань або запитання не розкрите в повній мірі, зокрема не проаналізовані деякі суттєві характеристики предмету розгляду.

Завдання оцінюється в 4-6 балів, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита при формальному використанні соціологічних та політологічних та спеціальних термінів; дана аргументація своєї думки з опорою на факти розвитку соціально-політичних уявлень без теоретичного обґрунтування;відсутня відповідь два питання або заявлена тема розкрита не до кінця, а саме: опущена значна частина суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

Завдання оцінюється в 2-4 бали, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на буденному(а не теоретичному) рівні; аргументація власної думки слабко пов'язана з розкриттям проблеми; опущений аналіз суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише несуттєві характеристики предмету дослідження.

Завдання оцінюється в 0 балів, якщо:відповідь має реферативний характер без соціологічного та політологічного аналізу;вонає плагіатом, тобто коли автор скористається нечесним шляхом представлення чужих думок власними.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/

Використання здобувачами вищої освіти в освітньому процесі інструментів ШІ чітко визначено "Положенням про використання штучного інтелекту в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка", введено в дію наказом в.о. ректора від 02 вересня 2026 р., № 144-ОД. URL:https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view

Неформальна освіта. Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Положенням про результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти». https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:
- наявність наукової публікації;
- волонтерська діяльність.

Екзамен (40 балів)

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Здобувачі вищої освіти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю допускаються до екзамену.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком навчального процесу.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі екзамену, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Екзамен проводиться у формі письмового опитування за питаннями екзаменаційного білета. Білет іспиту складається з трьох питань.

Питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

високий рівень 40 - 36 б.	Здобувач виявляє глибокі фундаментальні знання теорії, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 35 – 30 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач уміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 29 – 24 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; викладає матеріал непослідовно Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

початковий рівень менше як 23 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Здобувач неспроможний виконати стандартні завдання навіть. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету та з дозволу ректора університету.

11. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Загальна теорія політики»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;
- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;
- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не перескладав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;
- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компоненту за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;
- здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю;
- здобувач вищої освіти підготувався до екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60 % від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку

такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;

- якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компоненту FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідовує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;

- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» URL : (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання технічних засобів для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор). Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення відеоконференцій.

13.Рекомендована література

Основна:

1. Вонсович С.Г.Поняття національної ідентичності в сучасній політичній науці *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально–політичних дисциплін* [Відп. ред. О.В.Бабкіна]. Випуск 29: збірник наукових праць. Київ: Вид–во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 74– 81.
2. Вонсович С.Г Вектори трактування політичного процесу в політичній науці *Політикус: наук. журнал*. Південноукр. нац. пед. ун– т ім. К. Д. Ушинського. Одеса: Гельветика, 2021. № 5.С.7–12.
3. Вонсович С.Г. Загальна теорія політики: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 228 с.
4. Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. Київ : Кондор, 2017. 226 с.

5. Талдикін О.В. Теорія влади. Структурно-логічні схеми і таблиці: Навч. посібник. Дніпро. Дніпропр. держ. універ. внутр. справ, 2020. 164 с.
6. Яровой Т.С. Теоретико-методологічні засади функціонування лобізму в Україні в інтересах громадянина, суспільства, безпеки держави. Київ : Видавництво Людмила, 2019. 384 с.
7. Domingues J. M. «Political Systems and Political Regimes»ю In Authoritarian Collectivism and 'Real Socialism': Twentieth Century Trajectory, Twenty-First Century Issues, Anthem Press, 2022. pp 41-46.

Допоміжна:

1. Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. Концептуальні основи теорії політики: Навчальний посібник. Рівне : Вид. Зень О.М., 2008. 307 с.
2. Дей М.О., Ткач О.І. Політологія у схемах, таблицях та визначеннях: навчальний посібник / МОН України: Національна академія наук України, Київський ун-т права. Київ : іра, 2017. 172 с.
3. Бульбенюк С.С. Соціопсихологічна природа політичної влади: монографія. Київ : КНЕУ, 2013. 215 с
4. Жаровська І.М. Теорія влади : навч. посіб. Харків : Право, 2016. 240 с
5. Політологія: сучасні терміни і поняття / Короткий навчальний словник-довідник / Уклад. В.М. Піча. Львів : Новий світ. 2015. 516 с
6. Новакова О.В., Пашина Н.П. Політичні процеси та політичні відносини Київ : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2016. 398 с
7. Точицький М.С. Поняття політичної культури у світлі сучасних політологічних дискусій. Політикус. 2019. Вип. 6. С. 49-53.
8. Jill.F. «Circulating Authority: Plato, Politics, Political Theory.» *Radical Future Pasts: Untimely Political Theory*, edited by Romand Coles et al., University Press of Kentucky, 2014, pp. 333–50.
9. Sheldon W.S. «Political theory as a vocation». *Fugitive Democracy: And Other Essays*, edited by Nicholas Xenos, Princeton University Press, 2016, pp. 3–32.

Інтернет-ресурси:

Міжнародний центр перспективних досліджень.	http://www.icps.com.ua/publications.html
Електронна бібліотека ім.. В. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html
Google Scholar	https://scholar.google.com/
Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України	https://niss.gov.ua/
The Hill	https://thehill.com/
Школа політичної аналітики НаУКМА	https://spa.ukma.edu.ua/
RealClearPolitics	https://www.realclearpolitics.com/
Політик. Інформаційний портал України	http://www.politik.org.ua/
RAND Corporation	https://www.rand.org/
Political Wire	https://politicalwire.com/
Prometheus	https://prometheus.org.ua/